

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2019. gada 27. novembrī
(OR. en)

13867/19

SPORT 94
JEUN 125
SOC 731
EDUC 442
DOPAGE 28
COPEN 426
CRIMORG 153
DEVGEN 202
SUSTDEV 157

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepri. dok. Nr.:	13349/19 + COR1
Temats:	Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par korupcijas apkarošanu sportā

Pielikumā pievienoti secinājumi par korupcijas apkarošanu sportā, ko 2019. gada 21.-22. novembrī pieņēma Eiropas Savienības Padome un Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padomē sanākušo dalībvalstu pārstāvji.

KORUPCIJAS APKAROŠANA SPORTĀ

Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi

PADOME UN PADOMĒ SANĀKUŠO DALĪBVALSTU VALDĪBU PĀRSTĀVJI,

ATZĪSTOT, KA

1. Sporta būtiskais pamats balstās uz prieku par sniegumu, laba piemēra audzinošo vērtību, sociālo atbildību un vispārējo ētikas pamatprincipu ievērošanu ¹.
2. Korupcija sportā nav jauna parādība. Pēdējo 20 gadu laikā gaismā ir nācis aizvien lielāks korupcijas gadījumu skaits, jo sporta nozarē ir notikušas nozīmīgas pārmaiņas, galvenokārt saistībā ar pieaugošu sporta komercializāciju un informācijas daudzumu plašsaziņas līdzekļos, līdz ar to ir pieauguši ieņēmumi un finanšu plūsmas.
3. Cīņa pret korupciju sportā ir notikusi dažādos veidos, un to ir īstenojuši dažādi spēki, un gadu gaitā ir gūti daži labi rezultāti.
4. Augsta līmeņa korupcijas lietas ir apliecinājums tam, kādu potenciālo kaitējumu korupcijas lietas nodara sporta reputācijai integritātes un godīgas spēles jomā. Turklāt tās ļauj palielināties ekonomikas lietderības nepilnībām un samazina uzticību valdībām, publiskām iestādēm un demokrātijai kopumā.
5. Sportā korupcija ir sastopama gan sacensībās, gan pārvaldībā ². Korupcija sportā izpaužas dažādos veidos, piemēram, kā kukuļošana, tirgošanās ar ietekmi, amata ļaunprātīga izmantošana, manipulācijas ar sporta sacensībām un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija. Korupciju veicina tas, ka nav noteikumu par interešu konfliktiem vai esošie noteikumi netiek adekvāti piemēroti, vai pastāv virpuļdurvju efekts starp publisko un privāto sektoru. Turklāt korupcija var būt saistīta arī ar dopingu.

¹ Olimpisma pamatprincipi, Starptautiskā Olimpiskā komiteja, 2015. gada septembris.

² Skatīt definīcijas pielikumā.

6. Korupcija sportā ir izpaudusies dažādos apstākļos, sākot no bezpeļņas darbībām līdz pat darbībām, kas saistītas ar augsta līmeņa starptautiskiem pasākumiem. Sarežģītība, kāda piemīt korupcijai sportā, ir radījusi būtiskus izaicinājumus sporta pārvaldībai un politikas veidotājiem, kam jānokļūst līdz problēmu saknei un jāizstrādā pasākumi, lai atrisinātu šīs problēmas un nosargātu sporta integritāti.
7. Apvienoto Nāciju Organizācijas līmenī un jo īpaši Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam starptautiskā kopiena ir atzinusi sportu par ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanas nozīmīgu veicinātājfaktoru ³, bet tā ir atzinusi arī korupcijas kaitīgo ietekmi uz ekonomikas un sociālo attīstību un ir paudusi apņēmību ievērojami samazināt korupciju un kukuļošanu visās to izpausmēs ⁴. Vēršanās pret korupciju un sadarbība ar partnervalstīm, lai veicinātu korupcijas apkarošanas pasākumus, ir daļa no ES un tās dalībvalstu politikas attīstības sadarbības jomā ⁵.

UZSKATA, KA

8. Lai gan atsevišķas korupcijas izpausmes sportā vairākus gadus ir bijušas ES līmeņa sadarbības darba kārtībā, tomēr vispārējas ES pieejas korupcijas apkarošanas pasākumiem sporta jomā nav.
9. Lai īstenotu veiksmīgu atbildes rīcību šajā sarežģītajā jautājumā sporta jomā, ir nepieciešama ilgtermiņa stratēģija, kurā būtu jāietver kopīgas ES pieejas izstrāde korupcijas apkarošanai sportā un korupcijas risku, to pamatiemeslu un esošā tiesiskā regulējuma un mehānismu identificēšanai.

³ Apvienoto Nāciju Organizācijas Rezolūcijas: 70/1 – Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam (37. punkts) un 73/24 – Sports kā ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanas veicinātājfaktors.

⁴ Ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam, 16. mērķis (16.5. mērķis)
<https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

⁵ Jauns Eiropas konsenss attīstības jomā (2017), 50. punkts un 2.4. iedaļa.

10. Tā ir visu sporta jomā ieinteresēto personu kopīga atbildība un ieinteresētība – apkarot korupciju sportā, tostarp valstu, Eiropas un starptautiskās sporta organizācijās, sporta klubos, citās atbilstīgās pilsoniskās sabiedrības organizācijās, valsts pārvaldes iestādēs, tiesībsardzības iestādēs, sporta aģentu, sportistu un viņus pavadošo personu aprindās, derību nozarē, laboratorijās, sponsoru aprindās un plašsaziņas līdzekļos.
11. Trūkumi sporta organizāciju pārvaldībā, kā arī publiskajā sektorā var ierobežot to spējas novērst un apkarot korupciju un var apgrūtināt sportistu līdzdalību un darba apstākļus.
12. Būtisks elements cīņā pret korupciju ir trauksmes cēlēju aizsardzība, jo īpaši attiecībā uz korupcijas identificēšanu un atklāšanu sportā.
13. Labas pārvaldības pamatprincipi sportā kā minimālu prasību ietver demokrātiskas struktūras, regulāras un atklātas vēlēšanu procedūras, kompetentu un ētisku organizāciju un pārvaldību, pārskatatbildību un pārredzamību lēmumu pieņemšanā un finanšu operācijās, kā arī taisnīgumu attiecībās ar biedriem, tostarp attiecībā uz dzimumu līdztiesību un solidaritāti ⁶.
14. Līgumos korupcija, nelikumīga narkotiku tirdzniecība, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija un organizētā noziedzība ir atzīta kā "īpaši smag[i] noziegum[i] ar pārrobežu dimensiju, kas saistīta ar šādu nodarījumu būtību vai ietekmi vai ar nepieciešamību tos apkarot kopīgi", attiecībā uz kuriem var tikt noteikti minimālie noteikumi par noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanu ⁷. Visu kopīgās interesēs ir nodrošināt, lai visām dalībvalstīm būtu efektīva korupcijas apkarošanas politika, un ES atbalsta dalībvalstis šī darba veikšanā, tostarp sporta jomā.

⁶ Skatīt Eiropas Padomes Ministru komitejas ieteikumu CM/Rec(2005)8 dalībvalstīm.

⁷ LESD 83. panta 1. punkts.

15. Sporta pārvaldības struktūrām visās sporta jomās, veicot savus pienākumus, vajadzētu spēt saglabāt augstu autonomijas pakāpi. Tas ir saistīts ar netiešu atziņu, ka šāda autonomija jāiegūst, īstenojot labu pārvaldību un uzturot visaugstākos integritātes standartus savā attiecīgajā sporta veidā ⁸. Vairāku gadu gaitā sporta kustība ir veidojusi tīklus, uzsākusi projektus un citas iniciatīvas, lai apkarotu korupciju sportā. Apsverot turpmākās darbības, šis darbs būtu jāņem vērā un jāattīsta tālāk.
16. Eiropas un starptautiskās organizācijas, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācija, ESAO, Eiropas Padome, Interpols un Eiropols, kā arī G20 ⁹, ir ieviesušas pasākumus cīņā pret korupciju vispār un, konkrētāk, cīņā pret korupciju sportā. ES darbībām būtu jābalstās uz pastāvošo starptautisko sadarbību, veicinot un papildinot šādu sadarbību gadījumos, kad tas var dot papildu vērtību.
17. Esošie un jauni tīkli var veicināt kopīgā mērķa sasniegšanu – novērst korupciju un veicināt labu pārvaldību, savedot kopā starpvaldību organizācijas, starptautiskās sporta organizācijas un valdības un apvienojot dažādu ieinteresēto personu centienus cīņā pret korupciju sportā. Šādas neformālas, potenciāli iespējamās turpmākas sadarbības piemērs ir Starptautiskā partnerība pret korupciju sportā (IPACS).
18. Starptautisko saistību īstenošanā nozīmīga loma ir jāuzņemas dalībvalstīm. Sadarbībā ar sporta organizācijām tām būtu jāveicina un jāatbalsta labas pārvaldības principu īstenošana valsts, reģionālā un vietējā līmenī; jo īpaši, īstenojot pilnīgas neiecietības politiku pret korupciju sportā; pārbaudot, kā valsts sporta kustībā tiek ievēroti labas pārvaldības principi; vai iekļaujot labu pārvaldību kā vienu no kritērijiem publisko dotāciju piešķiršanai sportam.

⁸ Globālā sporta nākotne, 2019, *ASOIF* (Vasaras Olimpisko spēļu starptautisko federāciju asociācija). Skatīt arī COM(2011) 12 galīgā redakcija, Attīstīt Eiropas dimensiju sportā.

⁹ Savā Hamburgas samitā 2017. gadā G20 vadītāji apņēmas turpināt darbu, lai stiprinātu sporta integritāti, un mudināja starptautiskās sporta organizācijas pastiprināt cīņu pret korupciju, sasniedzot pasaules mērogā visaugstāko integritāti un korupcijas apkarošanas standartus. Šajā sakarā G20 vadītāji apņēmas censties panākt vienotu izpratni par korupcijas riskiem gadījumos, kad tiek iesniegti pieteikumi uzņemt liela mēroga sporta pasākumus.

19. Lai visos līmeņos veiksmīgi īstenotu korupcijas apkarošanas pasākumus, būs vajadzīga efektīva sadarbība starp attiecīgajām esošajām struktūrām un līdzekļu apvienošana.

AICINA DALĪBVALSTIS SASKAŅĀ AR SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU UN ATBILSTOŠĀ LĪMENĪ

20. Stiprināt centienus novērst un apkarot korupciju sportā, tostarp nodrošinot, ka ir ieviesti atbilstoši leģislatīvi un tiesībsardzības pasākumi.
21. Mudināt un veicināt pasākumus un darbības, lai novērstu un aizliegta atbaidītu un lai ieviestu aizsardzības mehānismus trauksmes cēlēju aizsardzībai pret atļaušanu, pazemināšanu amatā un iebiedēšanu vai pret citiem atmaksas veidiem, vienlaikus pilnībā ievērojot visu iesaistīto personu tiesības.
22. Sadarbībā ar sporta organizācijām izveidot vai pārskatīt valsts rīcības plānus un/vai instrumentus, lai novērstu un apkarotu korupciju sportā un lai īstenotu pilnīgas neiecietības politiku pret korupciju sportā.
23. Veicināt to, lai sporta kustībā tiktu pareizi īstenoti un pārraudzīti labas pārvaldības principi, kas nepieļauj korupciju sportā.
24. Pārskatīt iespējamās darbības publiskā finansējuma piešķiršanā, pamatojoties uz organizāciju apņemšanos īstenot pasākumus attiecībā uz labu pārvaldību un korupcijas apkarošanu.
25. Palielināt informētību un nodrošināt sākotnējo izglītību un tālākizglītību un apmācību attiecīgajām amatpersonām, tostarp tām, kas strādā tiesībsardzības jomā, un ieinteresētajām personām, kas saistībā ar sportu iesaistītas korupcijas apkarošanas politikā.
26. Kopā ar Komisiju izskatīt iespējas izklūst no strupceļa attiecībā uz Eiropas Padomes Konvenciju pret manipulācijām ar sporta sacensībām, kura stājās spēkā 2019. gada 1. septembrī, lai ES un visām tās dalībvalstīm dotu iespēju, cik drīz vien iespējams, pabeigt savus attiecīgos ratifikācijas procesus un pievienoties konvencijai.

27. Ņemot vērā agrāko darbu šajā jomā, nākt klajā ar priekšlikumu saskaņotam starpnozaru rīcības plānam, tostarp vajadzības gadījumā iekļaujot priekšlikumu Padomes ieteikumam par korupciju sportā attiecībā uz sacensībām un pārvaldību.
28. Veicināt sadarbību un sinerģijas ar un starp dalībvalstīm, kā arī ar citām starptautiskām organizācijām un tīkliem, jo īpaši ar Eiropas Padomi, un veicināt informētību par šādu sadarbību un par tās rezultātiem.
29. Nodrošināt un stiprināt dialogu starp publiskām iestādēm un sporta kustību cīņā pret korupciju sportā un kopā ar starptautiskajām sporta organizācijām atbalstīt iniciatīvas, lai novērstu korupciju starptautiskos pasākumos un pārrobežu sacensībās.
30. Izvērtēt, kā programmas un instrumenti nākamās daudzgadu finanšu shēmas (DFS) ietvaros var atbalstīt korupcijas apkarošanas pasākumu īstenošanu sportā.
31. *Erasmus+* programmas finansējuma daļu, kas saistīta ar sportu, kā arī citas atbilstīgas finansējuma programmas izmantot tam, lai veicinātu preventīvus pasākumus saistībā ar cīņu pret korupciju un saistībā ar labu pārvaldību sportā, kā arī labas prakses apmaiņai un politikas pasākumiem starp dalībvalstīm un ieinteresētajām personām.
32. Apsvērt iespēju korupciju sportā iekļaut ES korupcijas apkarošanas pieredzes apmaiņas programmā ¹⁰ un iekļaut sportu visās Komisijas iniciatīvās, kas attiecas uz korupcijas apkarošanu.
33. Turpināt sniegt palīdzību dalībvalstu iestādēm ar Strukturālo reformu atbalsta dienesta (SRSS) starpniecību, lai uzlabotu preventīvus pasākumus un cīņu pret korupciju sportā.

¹⁰ Pieredzes apmaiņas programmu Eiropas Komisija uzsāka 2015. gadā, lai palīdzētu dalībvalstīm, vietējām NVO un citām ieinteresētām personām risināt konkrētas problēmas, kas konstatētas ES pretkorupcijas ziņojumā (Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam – ES pretkorupcijas ziņojums. COM(2014) 38 final, 3.2.2014.).

AICINA SPORTA KUSTĪBU

34. Palielināt centienus nosargāt sporta integritāti un arī turpmāk iesaistīties preventīvos pasākumos un cīņā pret korupciju sportā, pieņemot uz riska novērtējumu balstītas iniciatīvas par efektīviem korupcijas apkarošanas pasākumiem un sankcijām un īstenojot tās saskaņā ar pilnīgas neiecietības pieeju, sākot ar tautas sportu līdz pat augstākajam līmenim.
35. Pieņemt ilgtspējīgas pieejas un apņemties īstenot rīcības kodeksu labai pārvaldībai, tostarp stingru atbildības sistēmu ar pārraudzību, sankcijām un spēju veidošanu.
36. Visos līmeņos palielināt informētību, nodrošināt sākotnējo izglītību un tālākizglītību un apmācību, ieviest ieteikumus un izplatīt paraugpraksi par to, kā novērst korupciju sportā, tostarp ieteikumus par labu pārvaldību.
37. Pieņemt piemērotus disciplinārus noteikumus un procesus, lai sodītu tos, kuri ir iesaistīti korupcijā, un piemērotus pasākumus trauksmes cēlēju aizsardzībai, vienlaikus pilnībā ievērojot visu iesaistīto personu tiesības.
38. Attiecībā uz publisko finansējumu sadarboties ar publiskām iestādēm labas pārvaldības standartu izstrādāšanā un minēto standartu ievērošanas izvērtēšanā.
39. Sadarboties ar tiesībaizsardzības iestādēm, aģentūrām un organizācijām, kas ir atbildīgas par korupcijas apkarošanu.

I. Atsauces

Eiropas Savienības Padome un Padomē sanākušie dalībvalstu valdību pārstāvji atgādina par šādiem dokumentiem:

Eiropas Savienība

- 1997. gada Konvencija par korupcijas apkarošanu, kurā iesaistītas ES vai dalībvalstu amatpersonas, un 2003. gada pamatlēmums par korupcijas apkarošanu privātajā sektorā.
- Eiropas Komisijas Baltā grāmata par sportu, jo īpaši 4.6. nodaļa "Korupcija, naudas atmazgāšana un citi finanšu noziegumu veidi" (2007. gada jūlijs) ¹¹
- ES ekspertu grupa par labu pārvaldību sportā (2011–2014): Labas pārvaldības principi sportā (2013. gada septembris)
- Regula (ES) Nr. 1288/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Savienības programmu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā "Erasmus+" un atceļ Lēmumus Nr. 1719/2006/EK, Nr. 1720/2006/EK un Nr. 1298/2008/EK ¹²
- Eiropas Parlamenta 2015. gada 11. jūnija rezolūcija par nesen atklātajiem augsta līmeņa korupcijas gadījumiem *FIFA* (2015/2730(RSP)) ¹³
- Padomes secinājumi par integritātes, pārredzamības un labas pārvaldības uzlabošanu nozīmīgos sporta pasākumos (2016. gada maijs) ¹⁴

¹¹ COM/2007/0391 galīgā redakcija.

¹² ES OV L 347, 20.12.2013., 50. lpp.

¹³ ES OV C 407, 4.11.2016., 81. lpp.

¹⁴ ES OV C 212, 14.6.2016., 14. lpp.

- ES ekspertu grupa par labu pārvaldību sportā (2014-2017): Esošo labas pārvaldības principu veicināšana (2016. gada jūlijs) ¹⁵
- Eiropas Parlamenta 2017. gada 2. februāra rezolūcija par integrētu pieeju politikai sporta jomā – laba pārvaldība, pieejamība un integritāte (2016/2143(INI)) ¹⁶
- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija par Eiropas Savienības sporta darba plānu (2017. gada 1. jūlijs – 2020. gada 31. decembris) ¹⁷
- "Korupcijas kartēšana sportā ES", ko Eiropas Komisijas uzdevumā sagatavoja *Ecorys* (2018. gada decembris) ¹⁸
- Padomes un dalībvalstu valdību pārstāvju, kas tikās Padomē, Eiropas Parlamentā un Komisijā, kopīgais ziņojums par jaunu Eiropas konsensu attīstības jomā: "Mūsu pasaule, mūsu cieņa, mūsu nākotne", 50. punkts un 2.4. iedaļa ¹⁹
- Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par novērtējumu attiecībā uz pārrobežu darbībām piemītošajiem nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas riskiem, kuri skar iekšējo tirgu (2019. gada jūlijs, COM(2019) 370 final), jo īpaši 2.1.6.1.1. nodaļa par profesionālo futbolu
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (PE-CONS 78/19) ²⁰
- Eiropas Komisijas apņemšanos saraksts saistībā ar labu pārvaldību

15

<https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=25002&no=1>

16 ES OV C 252, 18.7.2018., 2. lpp.

17 OV C 189, 15.6.2017., 5. lpp.

18 <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/71c67c33-1dff-11e9-8d04-01aa75ed71a1>

19 ES OV C 210, 30.6.2017., 1. lpp.

20 <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-78-2019-INIT/en/pdf> – Padome šo dokumentu pieņēma 2019. gada 7. oktobrī, ES OV tas vēl nav publicēts.

Apvienoto Nāciju Organizācija

- Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvencija (2003)
- Starptautiskā konvencija pret dopingu sportā (2005)
- Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvencija; Stratēģija ar mērķi nodrošināties pret korupciju nozīmīgos sabiedriskos pasākumos (2013)
- Ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam (2015) ²¹
- Kazaņas rīcības plāns, kas tika pieņemts par fizisko audzināšanu un sportu atbildīgo ministru un augstākā līmeņa amatpersonu *UNESCO* 6. starptautiskajā konferencē

Eiropas Padome

- Ministru komitejas ieteikums CM/Rec(2018)12 dalībvalstīm par labas pārvaldības veicināšanu sportā
- Eiropas Padomes Antidopinga konvencija (ETS Nr. 135)
- Eiropas Padomes Civiltiesību pretkorupcijas konvencija (ETS Nr. 174), Krimināltiesību pretkorupcijas konvencija (ETS Nr. 173) un tās papildu protokols (ETS Nr. 191)
- Eiropas Padomes Konvencija pret manipulācijām ar sporta sacensībām (ETS Nr. 215)

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO)

- ESAO Konvencija par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos, kura pieņemta sarunu konferencē 1997. gada 21. novembrī
- Padomes ieteikums par nodokļu pasākumiem turpmākai ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanai starptautiskajos biznesa darījumos, 2009. gada 25. maijs – C(2009)64

²¹ ANO Ģenerālās asamblejas 2015. gada 25. septembra rezolūcija A/RES/70/1

Dažādi

- "*Transparency international*": ziņojums par korupciju pasaulē: sports (2016. gada 23. februāris)
- G20 līderu deklarācija: Savstarpēji saistītas pasaules veidošana (Hamburga, 2017. gada 7. un 8. jūlijs)

2. *Definīcijas*

Šajos secinājumos:

"sacensību korupcija" nozīmē korupciju sportā, kas ir saistīta ar sporta sacensību rezultātiem un/vai norisi;

"pārvaldības korupcija" nozīmē korupciju sportā, kas nav saistīta ar sporta sacensību rezultātiem un/vai norisi.